

حقوق تطبیقی

قرارهای قاضی تحقیق در حرق جزائی فرانسه

اگر اقتضا داشته باشد که کار بقاضی تحقیق دیگری که در حوزه قضائی دیگری انجام وظیفه میکنند رجوع شود زیرا مثلاً قبلاً يك قسمت از تحقیقات را انجام داده یا اینکه موقعیت مستنطق مزبور چنین اقتضا دارد که بهتر تحقیقات صورت میگیرد در عمل قاضی تحقیق قرار میگیرد و خود داری از رسیدگی مینماید این اقدام ممکن است بطریق ذیل بر حسب تقاضای مدعی العموم انجام پذیرد:

در خواست صدور قرار خودداری از رسیدگی

مدعی العموم بدایت شهر ۰۰۰۰ نظر به تعقیبی که بر علیه زید ۰۰۰۰ متهم بسرقت شروع شده و نظر به تحقیقاتی که بر علیه متهم در حوزه قضائی شهر ۰۰۰۰ از جهت ارتکاب جنحه های متعدد که از يك منسخ بوده و چون محل اقامت کلیه شهود تقریباً در آن حوزه میباشد و نظر باینکه از جهت رعایت حسن انتظام امور اداری و برای صرفه جوئی هزینه اقتضا دارد کلیه تحقیقات به آقای قاضی تحقیق شهر ۰۰۰۰ مراجعه شود تقاضا میشود که آقای قاضی تحقیق خود داری از رسیدگی نموده و تعقیب امر بقاضی تحقیق حوزه قضائی شهر ۰۰۰۰۰۰ احاله گردد.

۱۳- قرار عدم انطباق موضوع باجرم بعلم انجام تشریفات قانونی

اتفاق میافتد که موضوع اعلام شده باجرم تطبیق نمینماید مثلاً در موردی که تعقیب بایستی منعقب شکایت شاکی بعمل آید و این تشریفات انجام نشده باشد یا این

که اگر جنحه بوسیله یک نفر فرانسوی در خارجه ارتکاب شده باشد و متهم بفرانسه مراجعت نکرده باشد و غیره در این قبیل از موارد بایستی قرار منع تعقیب صادر کرد بلکه قرار عدم انطباق موضوع با جرم بعلم رعایت تشریفات قانونی و قابل تعقیب نبودن موضوع صادر میگردد ولی این مسئله مانع از آن نیست که اگر بعداً شرایط وقوع جرم حاصل شد مدعی العموم تقاضای جدیدی برای تعقیب بنماید:

درخواست صدور قرار غیر قابل تعقیب

بودن موضوع

مدعی العموم ابتدائی شهر ۰۰۰ نظر به تعقیبی که بر علیه زید ۰۰۰۰۰۰ بعمل آمده و متهم است بمعاونت در جرم خیانت در امانت نظر باینکه عمرو مجرم اصلی که زید با او معاونت کرده است در پونوایرس مرتکب شده و فرانسوی است و بفرانسه مراجعت نکرده است و طبق ماده قانون اصول محاکمات جزائی عمل بر علیه عمرو قابل تعقیب نمیباشد و بالملازمه بر علیه معاون مشارالیه از قاضی تحقیق تقاضا میشود قرار غیر قابل تعقیب بودن جرم را صادر نماید.

۱۴- قرار منع تعقیب

اگر قاضی تحقیق را عقیده بر آن شد که قضیه نه جنایت نه جنحه و نه خلاف است و هیچ جرمی متوجه متهم نمیباشد بوسیله قرار منع تعقیب مشارالیه را اعلام میدارد (قانون اصول محاکمات جزائی ماده ۱۲۸) و

مرحله جزائی و هم در مرحله جزائی قوت شیئی محکوم بها را خواهد داشت

۲- قرار های مجرمیت

۱۶- ارجاع کار به محکمه خلاف

قرار مجرمیت که قاضی تحقیق بر علیه متهم صادر مینماید بمحکمه خلاف صلاحیت دار میفرستد و تصریح مینماید که بفلان جرم مخصوص متهم است در موقع ارجاع کار بمحکمه خلاف قاضی تحقیق بایستی در عین حال در صورتیکه قبلاً متهم توقیف شده باشد قرار آزادی او را بدهد.

(قانون اصول مجاکمات جزائی ماده ۱۲۹)

قاضی تحقیق محکمه خلافی که کار به آنجا باید ارجاع شود در قرار خود تعیین مینماید اما این انتخاب با میل و اراده شخصی قاضی نمیشود و نمیتواند بمیل خود کار را بهر محکمه که مقتضی بداند رجوع کند بلکه بایستی محکمه را انتخاب نماید که جرم در حوزه آن واقع شده است و بایستی رعایت ماده ۱۳۸ قانون اصول مجاکمات جزائی بشود.

۱۷- ارجاع کار به محکمه جنحه

اگر جرم از نوع جنحه تشخیص شود و مجازات جنحه داشته باشد قاضی تحقیق متهم را بمحکمه جنحه میفرستد (قانون اصول مجاکمات جزائی ماده ۱۳۰

قسمت ۱) در این مورد اگر مجازات جرم مزبور حبس باشد متهم که در حال توقیف باشد موقتاً بهمان حال باقی میماند (قانون اصول مجاکمات جزائی از موقع صدور فرمان ۵ نوامبر ۱۹۲۶) اگر جرم از جمله جرائمی باشد که در صلاحیت محاکم صالح قرار داده شده بایستی پرونده بمحاکم صالح ارجاع گردد.

قرار مزبور بایستی مدلل باشد و قتیکه قرار منع تعقیب بنفع متهمی صادر میشود که در توقیف موقت میباشد قاضی تحقیق بایستی در قرار خود ذکر نماید (که اگر متهم به علت دیگری در توقیف نباشد بلا فاصله آزاد شود) (قانون اصول مجاکمات جزائی ماده ۱۲۸) در مورد صدور قرار منع تعقیب قاضی تحقیق بایستی علاوه بر این دستور دهد که اوراق و مدارک در دفتر بایگانی شده و آلات و ادوات جرم نیز مسترد شود در این موضوع چنین رأی داده شده که بهیچ عنری نمیتوان آلات و ادوات جرم را که از متهم توقیف شده است یا در محللهائی امانت گذارده است مسترد نمود.

۱۵- آثار قرارهای منع تعقیب

در این مورد بایستی قائل بتفصیل شد و فرقی گذاشت بین اینکه قرار منع تعقیب راجع بعدم کفایت دلیل یا فقد دلیل باشد و یا اینکه مربوط بعدم تطبیق قضیه با مواد قانون که جرم را شرح داده بوده باشد - در موردیکه قرار منع تعقیب مستند به فقدان دلیل بر علیه متهم باشد برف اینککه میتوان مجدداً در صورت وجود دلائلی متهم را تعقیب نمود قوت شیئی محکوم بها پیدا نمیکند اگر چه در قرار تعرض به موجود نبودن هیچگونه دلیلی بر علیه متهم شده بنا بر این قرار مزبور نمیتواند در مرحله حقوقی دلیل بر علیه مدعی خصوصی واقع شود ولی بر عکس در مرحله جزائی مادام که دلائل جدیدی اقامه نشده قوت شیئی محکوم بها را خواهد داشت - اگر قرار منع تعقیب مربوط به عدم تطبیق قضیه با مواد قانون باشد و قضیه قانوناً جرم شناخته نشود و یا این که جنبه عمومی جرم خاموش شده است و غیره قرار صادره اثر قطعی دارد مادام که جمله به اساس آن وارد نشده باشد و در مواعید قانونی تغییر صورتی برای آن حاصل نشده باشد بنا بر این این قسم قرار هم در

۱۸- فرستادن پرونده به هیئت اتهامیه

اگر قاضی تحقیق ملاحظه نمود که جرم از جرائمی است که مجازات آن حبس ترهیبی یا تریزلی است و دلائل اتهام کافی برای اثبات جرم است دستور میدهد که اوراق و مدارک کار و صورت مجلس که حاکی از وقوع جرم است بدون تأخیر برای مدعی العموم استیناف فرستاده شود و مشارالیه به هیئت اتهامیه مراجعه خواهد کرد (قانون اصول محاکمات جزائی ماده ۱۳۳) - قرار توقیف که بر علیه متهم صادر شده است تا موقعیکه رأی هیئت مزبور صادر شود بقوت خود باقی خواهد بود (ماده ۱۳۴ قسمت ۱)

۱۹- رابطه و بستگی بین جرائم

نتایجی که از تحقیقات حاصل میشود بعضی ممکن است جنایت و بعضی دیگر جنحه یا خلاف باشد اگر تمام موضوعات و جرائم مزبور باهم رابطه و بستگی داشته باشد بایستی قواعدی که در مبحث مربوط به «رابطه و بستگی بین جرائم» (که در شماره های قبل بتفصیل ذکر شد) رعایت نموده و قواعد مزبور را اجرا کرد و قاضی تحقیق تمام جرائم را به محکمه مراجعه خواهد داد که اختیارات بیشتری برای تعقیب جرائم مذکور دارد - اگر رابطه و بستگی بین جرائم نباشد قاضی تحقیق جرائم مختلف را بر حسب موارد بمحکمه جنحه یا خلاف مفرستد و در همان قرار اگر کار مربوط به محکمه جنائی باشد دستور میدهد که اوراق و مدارک کار به هیئت اتهامیه بایستی ابلاغ شود.

۲۰- آثار قرارهای صادره راجع به مجرمیت

قرارهای صادره در باب ارجاع کار به محکمه خلاف یا محکمه جنحه افاده تعیین نوع محکمه را میکند (Indicatif) نه افاده تشخیص صلاحیت (attributif)

باین معنی که دستوری که قاضی تحقیق برای فرستادن پرونده بمحکمه خلاف یا جنحه بر حسب موارد میدهد فقط تأثیرش تا این اندازه است که پرونده کار به آن محکمه فرستاده شود و در مقام تعیین صلاحیت محاکم نیست کما اینکه محکمه که کار بان ارجاع شده است بایستی بدو صلاحیت خود را احراز نماید بعداً ملاحظه کند موضوع قابل تعقیب است و جنبه عمومی جرم خاموش نشده است یا مانع دیگری در بین نیست و سپس ملاحظه نماید آیا موضوع منطبق بر مواد قانون مجازات میباشد یا خیر و قطع نظر از تحقیقاتیکه مستنطق بعمل آورده است شخصاً بررسی کند که وصف عنوانی که مستنطق بجرم داده است صادق است یا نه - لازم نیست ذکر شود که قرارهای صادره برای ارجاع کار به محکمه تأثیری از تصمیمات قضات محکمه خلاف یا جنحه راجع به مجرمیت متهمین ندارد - در باب آثار قرار ارجاع کار به هیئت اتهامیه در مبحث مخصوص به «هیئت اتهامیه» شرح داده شده است.

قسمت سوم - اعتراض

۲۱- چه اشخاص میتوانند اعتراض کنند

قرارهای قاضی تحقیق قابل اعتراض در هیئت اتهامیه Chambre des mises en accusation میباشد این اعتراض در واقع دادن استیناف حقیقی است که قانون اصول محاکمات جزائی به شکل نام آن را اعتراض گذارده است.

مدعی العموم ابتدائی حق دارد به تمام قرارهای صادره قاضی تحقیق اعتراض نماید این حق شخصاً به مدعی العموم ابتدائی و مدعی العموم استیناف داده شده است قانون اصول محاکمات جزائی ماده ۱۳۵ قسمت ۱ و ۹ مدعی خصوصی میتواند طبق ماده ۱۳۵ قسمت ۲ بهر قراری که بمنافع او سکنه وارد میاورد اعتراض

قسمت ۴) و اگر در آن حوزه قضائی نه محل اقامت واقعی و نه محل اقامت انتخابی داشته باشد در شماره ۷ فوقاً گفته شد که ابلاغی نخواهد شد و در اینصورت اعتراض بایستی در ظرف ۲۴ ساعت پس از صدور قرار بعمل آید - بالاخره در مورد متهم موعده از روز ابلاغ یا اعلام قرار شروع میشود (ماده ۱۳۵ قسمت ۴) .

قانون اصول محاکمات جزائی راجع بترتیب و صورت اعتراض شکل خاصی را پیش بینی نکرده مگر در مورد اعتراض مدعی العموم استیناف و شرحی که در این باب داده شده خیلی مختصر و کوتاه است: «مشار- الیه بایستی اعتراض خود را در ظرف مدت ده روز پس از صدور قرار قاضی تحقیق اعلام دارد» بنا بر این اعتراض مدعی العموم استیناف بایستی بوسیله نوشته به متهم اعلام گردد اما راجع به مدعی العموم ابتدائی و مدعی خصوصی قانون اصول محاکمات جزائی قانون در خصوص طرز تنظیم اعتراض گنذ است ولی چنین نظریه اتخاذ شده است که از طریق مشابهت بایستی بصورت خواستن استیناف اعتراض تنظیم گردد در این مورد لازم نیست اعتراض به متهم اعلام گردد - معیناً چون این ترتیب در هیچیک از مواد قانون پیش بینی نشده است چنین نظریه اتخاذ کرده اند که دادن اعتراض بدفتر محکمه ممکن است بوسیله نوشته جاتی که بمنزله اعتراضنامه باشد بعمل آید بشرطیکه حق طرفین محفوظ بماند

قواعد فوق در مورد اعتراضی که ناشی از عمل متهم است نیز اعمال میگردد و اعتراض متهم بوسیله مدیر دفتر بایستی تنظیم گردد و بهمین نحو در مورد مدعی خصوصی رفتار خواهد شد و قتیکه متهم در توقیف باشد کافی است در موقع ابلاغ قرار به مدیر دفتر اعلام نماید که نسبت به قرار مزبور اعتراض است و مدیر دفتر هم در ذیل صورت مجلسی که حاکی از ابلاغ قرار است مراتب را قید مینماید.

ش - امیر علائی

نماید ماده مزبور در عین اینکه بیان این مطلب را مینماید مواردی که مدعی خصوصی میتواند اعتراض کند بقرار ذیل تعیین نموده است .

- ۱ - قرار آزادی موقت (ماده ۱۱۹)
  - ۲ - قرار منع تعقیب (ماده ۱۲۸) و بطریق اولی نسبت بقرار قابل تعقیب نبودن موضوع و عدم انطباق قضیه بامواد قانون مجازات میتواند اعتراض کند .
  - ۳ - قرار ارجاع کار به محکمه خلاف (ماده ۱۲۹)
  - ۴ - قرار ارجاع کار به محکمه جنحه ولی در صورتی که قرار مزبور آزادی متهم را نیز در برداشته باشد
  - ۵ - قرار راجع به عدم صلاحیت (ماده ۵۳۹)
- متهم نمیتواند اعتراض کند مگر بر قراری که تقاضای آزاد نمودن او را رد نموده باشد و قراری که مربوط به عدم صلاحیت میباشد (قانون اصول محاکمات جزائی ماده ۱۱۹ و ۱۳۵ و ۵۳۹) مقررات فوق بایستی به قید انحصار تلقی شود و فقط در موارد فوق متهم میتواند اعتراض نماید .

راجع بعدم صلاحیت متهم نمیتواند اعتراض برقرار نماید مگر اینکه ایراد عدم صلاحیت از جانب یکی از طرفین دعوا شده باشد ضمناً متذکر میشود که اعتراض ممکنست بر صلاحیت ذاتی یا محلی و شخصی بشود

۲۲ - مواعید و صورت و شکل اعتراض

مدعی العموم ابتدائی بایستی در ظرف مدت ۲۴ ساعت از روز صدور قرار یا فردای آنروز اعتراض خود را تسلیم دارد قانون اصول محاکمات جزائی ماده ۱۳۵ قسمت ۴ مدعی العموم استیناف هم در ظرف ده روز پس از صدور قرار میتواند اعتراض نماید (ماده ۱۳۵) موعدهی که به مدعی خصوصی و متهم داده شده مدت ۲۴ ساعت میباشد و در مورد مدعی خصوصی از روز ابلاغ که بمحل اقامت واقعی یا انتخابی او شده است (ماده ۶۸ و ۱۳۵